

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski (przewodniczący, sprawozdawca)  
SSN Krzysztof Rączka  
SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa B. G.-R.  
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w B.  
o sprostowanie świadectwa służby,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 27 kwietnia 2022 r.,  
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w B.  
z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt V Pa [...],

**oddala zażalenie.**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 września 2021 r. Sąd Okręgowy w B. odrzucił na mocy art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 k.p.c. wniesioną przez pełnomocnika powódki B. G.-R. skargę kasacyjną w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w B. o sprostowanie świadectwa służby. Sąd Okręgowy wskazał, że świadectwo służby stanowi w istocie służbowy odpowiednik świadectwa pracy pracowników, o którym mówi art. 97 k.p. Zgodnie natomiast z art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach dotyczących świadectwa pracy.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powódka podniosła zarzut naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść postanowienia, to

jest art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 w związku z art. 398<sup>6</sup> § k.p.c. przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż w skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, z uwagi na fakt, iż roszczenie powódki sprowadza się do sprostowania świadectwa służby, które w istocie stanowi służbowy odpowiednik świadectwa pracy pracowników, o którym mówi art. 97 k.p., co skutkowało odrzuceniem skargi kasacyjnej powódki w sytuacji, w której art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 k.p.c. zawiera enumeratywny katalog spraw, w których skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, a powyższy przepis nie wymienia roszczenia o sprostowanie świadectwa służby, co nie może skutkować odrzuceniem skargi kasacyjnej. Powódka wskazała, że przedmiotowy przepis nie zawiera odniesienia do roszczeń związanych ze sprostowaniem świadectwa służby przez użycie sformułowania „lub podobnych”, czy też „ich odpowiedników”, a więc „rozszerzenie” stwierdzenia niedopuszczalności skargi kasacyjnej w zakresie żądania sprostowania świadectwa służby jako stanowiącego odpowiednik świadectwa pracy, którego dokonał Sąd Okręgowy jest nieuprawnione. Powódka wskazała również, iż kwestia wydania świadectw służby „ucywilnianym” funkcjonariuszom była przedmiotem wykładni zawartej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19. Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał w tej uchwale, że istnieje prawna odrębność podstaw zatrudnienia wynikającego ze stosunku administracyjno-prawnego (funkcjonariusza) oraz cywilnoprawnego, to jest pracowniczego, więc również z tego powodu – to jest istniejącej odrębności pomiędzy roszczeniem ze stosunku administracyjno-prawnego o sprostowanie świadectwa służby (jak w niniejszej sprawie), a roszczeniem pracowniczym o sprostowanie świadectwa pracy, skarżone postanowienie winno zostać uchylone. Podniosła również, że Sądy obu instancji rozpatrujące sprawę przyjęły kwalifikację opłaty na podstawie art. 12 w związku z art. 26 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, to jest w wysokości 600 zł. Natomiast jeżeli przedmiotowa sprawa byłaby sprawą analogiczną do sprawy o sprostowanie świadectwa pracy - to powódka nie powinna ponosić kosztów sądów w niniejszej sprawie, stosownie do brzmienia art. 35 ust. 1 tej ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach dotyczących kar porządkowych, świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych oraz o deputaty lub ich ekwiwalent. Jest to sformułowanie o bardzo szerokim zakresie i w orzecznictwie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2008 r., II PK 178/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 145) przyjmuje się, że obejmuje ono nie tylko roszczenie o wydanie świadectwa pracy lub jego sprostowanie (art. 97 k.p.), ale także roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 k.p.). Można też przyjąć, że wyłączenie to dotyczy nie tylko odszkodowanie określone w art. 99 k.p. (z tytułu pozostawania bez pracy), ale także naprawienia jakiegokolwiek szkody spowodowanej wystawieniem niewłaściwego świadectwa pracy, gdyż także taka sprawa mieści się w pojęciu sprawy o "roszczenie związane ze świadectwem pracy". Wówczas sprawa o naprawienie szkody polegającej na pobieraniu zaniżonego świadczenia z ubezpieczenia społecznego wskutek wydania niewłaściwego świadectwa pracy byłaby objęta wyłączeniem z art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 k.p.c., a więc skarga kasacyjna byłaby w niej niedopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (także przy wartości przewyższającej 10.000 zł).

Ograniczenie dopuszczalności skargi kasacyjnej uzasadniają różne przyczyny. Można tutaj wskazać interes stron w szybkim rozstrzygnięciu sporu, konieczność częstej korekty raz wydanego orzeczenia w miarę zmieniających się okoliczności faktycznych, czy też wyłączenie takiej możliwości przy sprawach drobnych i nieskomplikowanych (T. Ereciński [w:] J. Gudowski, K. Weitz, T. Ereciński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, Warszawa 2016, art. 398<sup>2</sup>). Ograniczenia dopuszczalności skargi kasacyjnej dokonane są bądź ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (*ratio valoris*), bądź ze względu na rodzaj sprawy (*ratio materiae*).

W ocenie Sądu Najwyższego sprawa w przedmiocie żądania sprostowania świadectwa służby mieści się w hipotezie normy prawnej powołanego przepisu, który uznaje za niedopuszczalną skargę kasacyjną w sprawach dotyczących świadectwa pracy. Za przyjęciem tożsamości „świadectwa służby” ze

„świadcstwem pracy” przemawia podobna funkcja obu konstrukcji prawnych oraz ich treść. O podobieństwie tych dokumentów, poza funkcją potwierdzającą przebieg zatrudnienia lub służby, świadczy, między innymi możliwość ich sprostowania (M. Ciecierski [w:] *Krajowa Administracja Skarbowa. Komentarz*, red. A. Melezini, K. Teszner, Warszawa 2018, art. 188). Świadcstwo służby potwierdza związanie przez funkcjonariusza stosunkiem służby. Przepis art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej przewiduje, że świadcstwo służby wydaje się w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby albo wygaśnięcia stosunku służby określonego w art. 182 ust. 2 ustawy. Kwestię elementów składowych świadcstwa służby regulują przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie świadcstwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Zgodnie z § 2 i 3 rozporządzenia z dnia 16 lutego 2018 r. świadcstwo służby powinno zawierać dane dotyczące: funkcjonariusza, jednostki, w których funkcjonariusz pełnił służbę, okresu pełnienia służby oraz rodzaju służby, okresu pełnienia służby w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zajmowanego przez funkcjonariusza stanowiska i posiadanego stopnia służbowego, podstawy prawnej zwolnienia ze służby, wydalenia ze służby, wygaśnięcia stosunku służbowego albo przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy; informacji związanych z urlopem wypoczynkowym, bezpłatnym, związanych z rodzicielstwem, dniami wolnymi na opiekę nad dzieckiem, informacji na temat przywrócenia funkcjonariusza do służby, okresów nieskładkowych przypadających w okresie pełnienia służby lub zatrudnienia, informacji o wypłacie odprawy emerytalnej albo rentowej potrąceń z uposażenia. Na pisemny wniosek funkcjonariusza, złożony na co najmniej 7 dni przed datą ustania stosunku służbowego, w świadcstwie służby umieszcza się dodatkowo informacje o wysokości i składnikach uposażenia, zajmowanych stanowiskach służbowych oraz powierzonych pełnionych obowiązkach służbowych na innym stanowisku. Przedstawione rozwiązanie spełnia tę samą funkcję co świadcstwo pracy.

W sytuacji, gdy przepisy prawa przewidują wydanie świadcstwa służby nie wydaje się dodatkowo świadcstwa pracy. Świadcstwo służby zastępuje zatem świadcstwo pracy wszędzie tam, gdzie doszło do nawiązania stosunku służby.

Drugi człon „pracy” czy „służby” towarzyszący terminowi „świadcstwo” odpowiada nazwie realizowanego stosunku prawnego. Świadcstwo służby jest wydawane funkcjonariuszom Krajowej Administracji Skargowej, jak również funkcjonariuszom służb mundurowych, między innymi Policji (art. 46 ustawy o Policji), Służby Więziennej (art. 109 ustawy o SW), Straży Granicznej (art. 50 ustawy o SG) czy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (art. 65 ustawy o ABW). W stosunku do niektórych funkcjonariuszy (np. Policji czy Straży Granicznej) poza świadcstwem służby właściwy przepisy właściwych im ustaw przewidują prawo funkcjonariusza do wystąpienia o opinię o jego służbie, natomiast w stosunku do funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w ustawie o KAS takiej możliwości nie przewidziano (M. Ciecierski [w:] Krajowa Administracja Skarbowa. Komentarz, red. A. Melezini, K. Teszner, Warszawa 2018, art. 188). Przedstawione okoliczności potwierdzają, że świadcstwo służby i świadcstwo pracy jest tożsame co do funkcji. Rolą art. 398<sup>2</sup> § 2 pkt 2 k.p.c. jest wyeliminowanie z zakresu kontroli kasacyjnej spraw „drobnych”. Kierując się tym celem trudno dopatrzeć się istotnych różnic przemawiających za uznaniem, że funkcjonariusze znajdują się w uprzywilejowanej sytuacji w zakresie dopuszczalności wywiedzenia skargi kasacyjnej niż pracownicy. W ocenie Sądu Najwyższego, w tym wypadku myślenie *per analogiam*, zwycięża nad interpretowaniem przepisu postępowania według wzorca *a contrario*.

Nie podzielając zarzutów i wniosków żałącego się, Sąd Najwyższy z mocy art. 394<sup>1</sup> § 3 w związku z art. 398<sup>14</sup> orzekł jak w sentencji.